

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **O. T.**, zastoupený Mgr. Michalem Solichem, advokátem se sídlem Československé armády 556, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2017, č. j. 32 Az 2/2016 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Michalu Solichovi **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 1. 2016, č. j. OAM-694/ZA-ZA05-K08-2015; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu v České republice dne 14. 8. 2015, přičemž z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, který se stěžovatelem vedl žalovaný, vyplynulo následující. Stěžovatel, původem z východní oblasti Ukrajiny, konkrétně z Doněcké oblasti, pracoval od roku 2000 v Kyjevě. Zemi původu opustil v roce 2014, kdy odjel pracovat do Polska. Poté, co mu zde nebylo prodlouženo pobytové oprávnění, vycestoval do České republiky. Z Ukrajiny neodešel pouze za prací, ale také z důvodu bezpečnostní situace, neboť tam stále dochází ke střetům různých skupin – ruských a ukrajinských. Stěžovatel však nepodporuje ani jednu z těchto skupin a na Ukrajinu se vrátit nechce (rád by zůstal a pracoval v České republice).

[3] Žalovaný uvedené důvody neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto vydal výše citované rozhodnutí, proti kterému podal stěžovatel žalobu. V ní zpochybnil závěry žalovaného s tím, že bezpečnostní situace na Ukrajině není ideální a v některých oblastech, zejména oblasti Luhanské a Doněcké, je skutečně vyhrocená a nelze ji vyřešit prostým přestěhováním do jiné části země. Současně stěžovatel poukázal na to, že nechce nastoupit do armády a podílet se na bojích, které by podle jeho názoru na Ukrajině vůbec neměly probíhat. Rovněž v doplnění žaloby zopakoval, že nechce bojovat za žádnou ze stran konfliktu; nestojí na žádné ze stran, přesto je pro svůj původ napadán obyvateli západní Ukrajiny.

[4] V napadeném rozsudku krajský soud neshledal žádný z žalobních bodů důvodným. K tvrzené obavě z nástupu do armády odkázal na relevantní judikaturu s tím, že požadavek státu na výkon vojenské služby nelze požadovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Ohrožení z důvodu příslušnosti ke skupině obyvatel z východní Ukrajiny uvedl stěžovatel pouze v obecné rovině v doplnění žaloby. Krajský soud se proto touto námitkou nemohl blíže zabývat, nadto ji zhodnotil jako účelovou. Dle jeho názoru byla hlavním důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu snaha stěžovatele po legalizaci pobytu, která ovšem nespadá pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Udělení azylu tedy nebylo na místě, stejně jako nebylo na místě ani udělení doplňkové ochrany dle § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť i když stěžovatel pochází z Doněcké oblasti, žil a pracoval od roku 2000 v Kyjevě, kde je situace stabilní. Krajský soud proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost rozsudku krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky azylově relevantních důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Konkrétně stěžovatel zopakoval, že byl napadán ze strany obyvatel západní Ukrajiny, a že se nejedná o nijak účelovou námitku, jak poukázal krajský soud namísto toho, aby se zabýval její podstatou. Stěžovatel současně poukázal na špatnou bezpečnostní situaci na Ukrajině, kterou se měl krajský soud podrobně zabývat v kontextu tvrzeného pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině (obyvatel východní Ukrajiny, které vláda a západoukrajinské obyvatelstvo považuje za separatisty a nepřátele země). Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že na území Ukrajiny neprobíhá mezinárodní ani ozbrojený konflikt. Zhoršená bezpečnostní situace panuje pouze v Doněcké a Luhanské oblasti s tím, že aktuální potíže lze řešit vnitřním přesídlením. Tvrzení stěžovatele o příslušnosti k určité sociální skupině považuje za účelové; poprvé ho totiž uvedl v obecné rovině až v žalobě. Hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je dle názoru žalovaného legalizace pobytu stěžovatele na území České republiky. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

pokračování

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, vč. bezpečnostní situace na Ukrajině a (ne)možnosti vnitřního přesídlení. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z žádného z důvodů ad 1) až 4) kritérií nepřijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit.

[10] Sociální skupina ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu je společenský útvar, který musí být určitelný natolik přesně, aby byl vůbec způsobilý k pronásledování. Příslušnost k sociální skupině je totiž nutno vnímat jako možnost, na jejímž základě může Česká republika poskytnout ochranu i z jiných důvodů motivujících k pronásledování než z důvodu rasy, náboženství, národnosti či politického přesvědčení. Takovými důvody jsou typicky příslušnost k sexuálním menšinám, skupinám spojeným přesvědčením nenáboženské a nepolitické povahy a jiným skupinám, jevícím znak způsobilý k pronásledování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 – 48). V nyní souzené věci je však stěžovatelem presumovanou příslušnost k sociální skupině nutno odmítnout s tím, že tuto skupinu nijak blíže nevymezil a skutečnost, že je původem z východní Ukrajiny nelze samu o sobě **(aniž je provázena dalším znakem sociálně specifickým) považovat za znak příslušnosti k sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2007, č. j. 6 Azs 80/2006 – 64).**

[11] Současně je třeba poznamenat, že stěžovatelem tvrzené příkoří ze strany obyvatelstva západní Ukrajiny nebylo v žalobě nijak blíže konkretizováno a lze ho ve shodě s krajským soudem vnímat jako tvrzení účelové, vymezené nad rámec původně tvrzených důvodů a žalobních bodů. Tyto lze souhrnně vnímat jako snahu stěžovatele směřující k legalizaci pobytu na území České republiky (poté, co mu nebylo prodlouženo pobytové oprávnění v Polsku), což v souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu rozhodně nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany; srov. rozsudek ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, rozsudek ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či rozsudek ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. V rozsudku ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, pak Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že: „*zákon o azylu sám určuje poměrně striktní pravidla, která musí žadatel o azyl, v případě, že chce získat azyl, splnit. To však není případ*

stěžovatele, který zcela zjevně zneužívá azylovou proceduru k legalizaci pobytu na území České republiky, což však nikdy nebylo účelem azylového řízení.

[12] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom složité bezpečnostní i ekonomické situace na Ukrajině, na kterou se stěžovatel z lidsky pochopitelných důvodů vrátit nechce. Nicméně, chce-li zůstat v České republice a pracovat zde, jak výslovně uvedl při svém pohovoru s žalovaným, nelze to řešit skrze žádost o udělení mezinárodní ochrany. Je potřeba využít institutů jiných a podrobit se režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to bez ohledu na složitost mechanismů, které tento předpis upravuje (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 Azs 13/2017 – 32).

[13] K samotné bezpečnostní situaci pak Nejvyšší správní soud připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, tj. z té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a nelze ho hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 – 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 – 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 – 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 – 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 – 27 atp.). Nutno navíc dodat, že stěžovatel dlouhodobě žil a pracoval v Kyjevě, tj. ve střední části Ukrajiny, jak správně poukázal již krajský soud. Je zde tedy reálná, přiměřená, rozumná a smysluplná možnost vnitřního přesídlení, kterou stěžovatel nijak konkrétně nevyvrátil (k podmínkám aplikace možnosti vnitřního přesídlení srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, publ. pod č. 1551/2008 Sb. NSS, a ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74).

[14] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku neshledal žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, jež je jednotná, ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[16] Stěžovateli byl v řízení o žalobě ustanoven advokát – Mgr. Michal Solich, který stěžovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost) ve výši 3100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 uvedené vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 3400 Kč. Jelikož zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 3400 Kč, tj. 714 Kč.

pokračování

Zástupci stěžovatele bude tedy vyplacena celková částka ve výši 4114 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. září 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu